

Paralel Duýduryşlar — Ikiinji San

Pygamberlik nagyşynyň üsti açylýar: Millerit taryhynda we häzirki döwürde Ylham 14-däki habarlaryň manysyny açmak

Jeff Pippenger

2023-08-08

On gyzyň timsaly Milleritleriň taryhynda amala aşanda, bu ikinji perişdäniň habarynyň döwründe bolup geçdi. Ikinji perişdäniň habary iki aýratyn habary aňladýar; bu hem olaryň gurşap alýan wagt döwri taýdan, hem-de habaryň niýetlenen diňleýji toplумы babatda şeýle. Ikinji perişdäniň habary ýaňy ýene-de Rime dolanyp, Wawilonyň gyzlary bolan protestant ybadathanalaryna gönükdirilipdi. Gije ýarymky gykylyk bolsa ukuda ýatan Milleritlere gönükdirilipdi. Birinji habar Milleritleriň daşyna gönükdirilipdi, ikinjisi bolsa olaryň içine gönükdirilipdi. Bu biziň günlerimizde sözüň doly manysynda amala aşar.

Günümüzde gaýtalanýan wakada üns berilmeli tapawut şudur: Adventizmiň başlangyjynda ikinji perişdäniň habary ilki Milleritleriň daşyna gitdi, soňra habaryň ikinji bölegi Milleritleriň içine girdi. Adventizmiň ahyrynda, timsal ýene-de gaýtalananda, ikinji perişdäniň habary hem şonuň ýaly gaýtalanýar. Muny bize gönüden-göni sanardan köp gezek aýdylýar. Emma habaryň iki bölekli häsiýeti ahyrda tersine öwrülýär. Birinji habar Adventizme gidýär, ikinjisi bolsa Adventizmiň daşyndakylara. Bize Ylham on sekizdäki perişde bilen görkezilen işiň we habaryň ikinji perişdäniň habarynyň gaýtalanmasydygy aýdylýar.

Pygamber şeýle diýýär: «Men asmandan inýän başga bir perişdäni gördüm; onuň beýik gudraty bardy, ýer onuň şöhraty bilen ýagtyldy. Ol güýçli ses bilen batly gygyrdy we şeýle diýdi: Beýik Wawilon ýykyldy, ýykyldy, we ol jynlaryň mekanyna öwrüldi» (Ylham 18:1, 2). Bu ikinji perişde tarapyndan berlen şol bir habardyr. Wawilon ýykyldy, «çünki ol ähli milletlere öz zinasynyň gazabynyň şerabyny içirdi» (Ylham 14:8). Ol şerap näme? — Onuň ýalan taglymatlarydyr. Ol dünýä dördünji tabşyrygyň Şenbe güniniň ýerine ýalan bir sabat berdi, hem-de Şeýtanyň ilki başda Edende How ene aýdyp beren ýalan sözününi — janyň tebigy ölmezligini — gaýtalady. Ol muňa meňzeş köp ýalňyşlyklary giňden ýaýratdy, «adam buýruklaryny taglymat hökmünde öwredip» (Matta 15:9).

Isa Öz jemgyýetçilik gullugyna başlanda, ybadathanany onuň mukaddeslige garşy edilen haramlanyşyndan arassalady. Onuň gullugynyň iň soňky amallarynyň arasynda ybadathananyň ikinji gezek arassalanyşy hem bardy. Şonuň ýaly-da, dünýäni duýdurmak üçin alnyp barylýan iň soňky işde ybadathanalara iki aýratyn çagyryş edilýär. Ikinji perişdäniň habary şeýle: “Beýik şäher bolan Babil ýykyldy, ýykyldy; çünki ol ähli halklara öz zynasynyň gazaply şerabyny içirdi” (Ylham 14:8). Üçünji perişdäniň habarynyň güýçli nidasynda bolsa gökden bir ses şeýle diýýär: “Eý, Meniň halkym, onuň içinden çykyň, onuň günälerine şarik bolmazyňyz ýaly hem-de onuň belalaryndan almanyňyz ýaly. Çünki onuň günäleri asmana çenli ýetdi, Hudaý hem onuň bidüzgünçiliklerini ýatlady” (Ylham 18:4, 5). Saýlanan Habarlary, 2-nji kitap, 118.

Adwentizmiň başlangyjyndaky ikinji perişdäniň habary, Ylham kitabyň on sekizinji babyndaky perişde tarapyndan şekillendirilen habar bilen şol bir habardyr, we şol duýduryşda habary yglan edýän iki ses bardyr. Birinji ses, ýer onuň şöhraty bilen ýagtylandyrylanda yglan edilýär, dördünji aýatda bolsa Ýahýa başga bir sesiň: “ondan çykyň” diýýändigini eşitdi.

Millerit taryhynda Babildan çykmak baradaky çagyryş ilki geldi, Milleritlere berlen habar bolsa ikinji geldi. Ylhamyň on sekizinji babynda Adventizmden daşardakylara ýüzlenýän ses, ýa-da habar, ikinji sesdir. «Ybadathanalara edilen iki aýratyn çagyryş bar» diýen beýanama bilen birlikde, Mesihniň ybadathanany iki gezek arassalamagy hem (hyzmatynyň başynda we ahyrynda) Adventizmiň başlangyjynyň we ahyrynyň bir şekillendirmesidigini görýäris.

Adwentizmiň başlangyjy, William Milleriň gurmaga ulanylan binýadyň gurulmagyna ýardam eden işgärleriň arassalanmagyny aýdyň görkezdi. Bu binýat ikinji perişdäniň habarynyň tamamlanmagy bilen doly gutardy; çünki 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabrynda üçünji perişdäniň gelmegi bilen, diňlemäge taýýar bolanlar üçin, Adwentizmiň binýadyny emele getirýän hakykatlar düşünilmäge elýeterli edildi.

Binýady gurmak işi ikinji perişdäniň taryhynyň in ýokary nokadynda, ýagny “ybadathanalara iki aýratyn çagyryş edilende” tamamlandy. Birinji çagyryş Milleritleriň daşyndakylara edildi, ikinjisi bolsa Milleritler üçindi. Emma Adventizmiň başlangyjy bilen gabat gelýän başga bir başlangyç hem bar: ol Mesihniň Öz ybadathanasyny ilkinji gezek päklän wagtyndaky gullugydyr.

Ybadathananyň päklendirilmeginiň pygamberlik şekillendirişi Onuň gullugynyň başynda we ahyrynda bolup geçýän bir tämizlenmäni görkezýär; bu bolsa öz gezeginde Adventizmiň başynda we ahyrynda bolup geçýän bir päklenmäniň nusgasydyr. Mesihniň ybadathanany iki gezek päklemegi Adventizmiň başlangyjy we soňy bilen gabat gelýär, emma Onuň habary diňe Hudaýdan özlerini baky aýyrmagyň ýolunda bolan äht halky üçindi.

Adwentizmiň başlangyjy höküm işiniň açylyşyny yglan eden habary öňe sürdi, Adwentizmiň soňy bolsa höküm işiniň tamamlanýandygyny yglan edýär. Isa ilkinji gezek ybadathanany tämizläp, Ýewudileri Onuň öýüni garakçylaryň hinine öwrenleri üçin ýazgardy; emma ybadathananyň ikinji gezek tämizlenmegi “Onuň gullugynyň in soňky hereketleriniň arasynda” boldy. Gullugynyň ahyrynda Ol indi Ýewudilere Atasynyň öýüni garakçylaryň hinine öwrenlerini aýtmady; şondan soň Ol olara olaryň öýüniň “olara weýran halda galdyrylandygyny” aýtdy.

Şol aralykda her halkdan gelen ybadatçylar, Hudaýa ybadat etmek üçin bagyşlanylan ybadathanany gözleýärdiler. Altyn we gymmatbaha daşlar bilen lowurdap duran bu bina gözelligiň we beýikligiň bir görnüşidi. Emma Ýehowa indi ol gözəl köşkte tapylmaýardy. Ysraýyl halk hökmünde özüni Hudaýdan aýrypdy. Mesih ýer yüzündäki gullugynyň ahyryna golaýlap, ybadathananyň içki bölegine soňky gezek nazar salanda, şeýle diýdi: «Ine, öýüňiz size haraba ýagdaýda galdyryldy». Matta 23:38. Şo wagta çenli Ol ybadathanany Atasynyň öýi diýip atlandyryýardy; ýöne Hudaýyň Ogly şol diwarlaryň arasyndan çykyp gidende, Onuň şöhraty üçin gurlan ybadathanadan Hudaýyň huzury ebedilik çekilip alyndy.” Resullaryň İşleri, 145.

Başlangyçda Onuň päkizen eden ybadathanasy ahyrda päkizen eden ybadathanasyndan başga bir ybadathana idi. Birinji ybadathana Onuň Atasynyň öýüdi, emma ikinji ybadathana ýahudylaryň öýüdi. Reb başda Adventizm bilen äht baglaşdy we adventistler Onuň ybadathanasynda ruhanylar boldular. Adventizmiň ahyrynda bolsa, olar indi ruhany bolmaly dälirler, hem-de olaryň öýi haraba öwürüler.

Ikinji perişde iki habary aňladýar. Habaryň Wawilonyň iki gezek ýykylmagy hökmünde beýan edilmeginiň sebäpleriniň biri hem şudur. Bu Wawilonyň ýykylşy baradaky iki gezek gaýtalanýan yglanyň esasy sebäbi dälir, ýöne sebäpleriniň biridir. Ol nähili edip iki habar bolýar?

Ikinji perişde birinji perişdäniň habarynyň ret edilmegine jogap hökmünde geldi. 1843-nji ýyly 2300 ýyllyk pygamberligiň tamamlanýan wagty hökmünde kesgitläň başa barmadyk çaklama sebäpli protestant ybadathanalary şol ýalňyş habary ulanyp, Milleriň habaryny ret etdiler. Milleriň habary birinji perişdäniň habarydy. Ol ret edilende, 1260 ýyldan gowrak wagtlap çölde Hudaýyň ybadathanasy bolup gelen protestant ybadathanalary ret edildi we Babylonyň gyzyna öwürüldi. Şol pursatda ikinji perişde öz habary bilen geldi.

Biz gözden geçirýän bu taryhyň dürli bölekleri bilen bagly juda möhüm birnäçe nokat bar. Şolardan iň bolmanda bir nokat haýal-haýal açylyp görkezilmelidir, sebäbi ol häzir açylyp berilýän Isa Mesihniň Ylhamynyň habaryna düşünmäge gürrüňsiz goşant goşýar. Şonuň üçin men şol taryh barada örän möhüm bir parçany goşýaryn. Men görkezýän ýerim iki bapdyr, ýöne şol iki bapnyň arasynda üçünji bir möhüm bap hem bardyr. Seredişimiziň gerimini çäklendirmek üçin, häzirligçe ony goşmaýaryn.

Okaý barşyňyzda haýsy perişdä ýüzlenilýändigine üns beriň; barha öňe gidýän synag etme işine serediň; birinji abzasda Ylham kitabyndaky on sekizinji bapdaky perişdäniň pygamberlik aýratynlyklarynyň birinji perişdäniň hem aýratynlyklarydygyny belläp geçiň. Habarlaryň birini haça çülemek — Mesihi haça çülemekdigine üns beriň; şeýle hem, üç perişdäniň hemmesiniň ýekeje perişde hökmünde görkezilýändigine, emma Ýarygije Çagyryşy habarynyň bolsa perişdeleriň köpçüligi hökmünde berilýändigine üns beriň.

Maňa ýerde alnyp barylýan işe ähli asmanyň nähili gyzyklanma bilen garandygy görkezildi. Isa güýçli hem gudratly bir perişdäni ýere inip, ýer ýüzünde ýaşaýanlary Onuň ikinji gezek gelmegine taýyn bolmaga duýdurmak üçin ygtyýar berdi. Men şol gudratly perişdäniň asmanda Isanyň huzuryndan çykyp gidendigini gördüm. Onuň önünden örän ýagty we şöhratly bir nur gidýärdi. Maňa onuň wezipesiniň ýeri Öz şöhraty bilen ýagtyltmakdan we adamlary Hudaýyň geljek gazaby barada duýdurmakdan ybaratdygy aýdyldy. Köp sanly adamlar şol nury kabul etdiler. Käbirleri juda çynlakaý ýaly görünýärdi, beýlekileri bolsa şatlykdan doly we joşa gelipdi. Nur hemmelere saçyldy, ýöne käbirleri diňe şol nuruň täsiri astyna düşdüler-de, ony ýürekden kabul etmediler. Emma ony kabul edenleriň hemmesi ýüzlerini ýokaryk, asmana tarap öwürdiler we Hudaýy şöhratlandyrdylar. Köp adamlar güýçli gazapdan dolupdy. Ruhanylar bilen halk azgynlar bilen birleşip, gudratly perişde tarapyndan saýylan nura gaýduwsyzlyk bilen garşylyk görkezdi. Emma ony kabul edenleriň hemmesi dünýäden çekildiler we biri-biri bilen berk birleşdiler.

“Şeytan we onuň perişdeleri mümkin bolanlaryň hemmesiniň aňyny ýagtylykdan sowmaga janly-jan bilen meşguldylar. Ony ret eden topar garaňkylykda galdyryldy. Men perişdäniň, asmandan gelip çykan habaryň olara ýetirilişi mahalynda, olaryň ösdürip ýetişdiren häsiýetini ýazyp almak üçin, Hudaýyň diýlip ykrar edilen halkyna iň çuňňur gyzyklanma bilen syn edýändigini gördüm. Isa bolan söýgüsini ykrar edenleriň örän köpüsiniň asmandan gelen habardan ýaňa ýüz öwürüp, oňa äsgermezlik, ýaňsa almak we ýigrenç bilen garandyklarynda, elinde pergament bolan bir perişde şol masgaraçylykly ýazgyny etdi. Bütün asman gahardan doldy, çünki Isa Öz ykrar edilen yzyna eýerijileri tarapyndan äsgerilmedi.”

“Ynananlaryň lapykeçligini gördüm. Olar öz Reblerini garaşylan wagtda görmediler. Geljegi ýaşyrmak we Öz halkyny çözgüt nokadyna ýetirmek Hudaýyň maksady idi. Bu wagtda nokady bolmadyk bolsa, Hudaý tarapyndan niýetlenen iş amala aşmazdy. Şeytan örän köp adamlaryň pikirlerini geljekde has öňe tarap alyp barýardy. Mesihniň peýda bolşy üçin ygylan edilen bir wagtda döwri akyly häzirki taýýarlygy yhlas bilen gözlemäge getirmelidi. Wagtda geçip gidenden soň, perişdäniň nuruny doly kabul etmedikler asmany habary ýigrenenler bilen birleşdiler-de, lapykeç bolanlaryň üstüne gülki bilen döndüler. Men asmandaky perişdeleriň Isa bilen maslahatlaşýandyklaryny gördüm. Olar Mesihni ykrar edilyän yzyna eýerijileriniň ýagdaýyny belläp geçipdiler. Kesgitli wagtyň geçip gitmegi olary synap, barlapdy, we örän köpüsi terezide ölçenilip, kem çykdy. Olaryň hemmesi özlärini seslerini galdyryp hristian diýip ykrar edýärdiler, ýöne Mesihni yzyna eýermekde diýen ýaly her tarapda şowsuzlyga uçradylar. Şeytan Mesihni ykrar edilyän yzyna eýerijileriniň ýagdaýyna begenýärdi. Olary öz duzagynda saklaýardy. Köpçüligi göni ýoldan çykarypdy, olar bolsa asmanyň içine başga bir ýol bilen çykмага synanyşýardylar. Perişdeler Siondaky günäkärler we dünýäni söýýän ikiýüzlüler bilen garyşyp giden ähli päk, arassa, mukaddes adamlary gördüler. Olar Isany hakykatdan söýýänleriň üstünden garawullapdylar; ýöne bozuklar mukaddeslere täsir ýetirýärdiler.

“Ýürekleri Isa bilen duşuşmaga bolan höwes, güýçli isleg bilen ýananlara, özlärini dogan diýip atlandyranlar tarapyndan Onuň gelşi hakda sözlemäge rugsat berilmedi. Perişdeler tutuş bu wakany synladylar we Isanyň zähir bolmagyny söýen galanja duýgudaşlyk etdiler. Ýene bir kuwwatly perişdä ýer ýüzüne inmek tabşyryldy. Isa onuň eline bir ýazgy goýdy, ol hem ýer ýüzüne gelende: “Wawilon ýykyldy! ýykyldy!” diýip gygyrdy. Soň men lapykeç bolanlaryň ýene-de şat ýüz bilen garap, gözlerini asmana galdyryp, Rebbiniň zähir bolmagyna iman we umyt bilen garaýandyklaryny gördüm. Emma köpüsi, edil uklap ýatan ýaly, samsyk bir halda galýan ýalydy; şonda-da men olaryň ýüzlerinde çuň gaýgynyň yzyny görüp bilýärdim. Lapykeç bolanlar Mukaddes Kitapdan özläriniň gijikme döwründe bolandyklaryny we görnüşiň ýerine ýetmegini sabyr bilen garaşmalydyklaryny gördüler. Olary 1843-nji ýylda Rebbine garaşmaga getiren şol bir deliller, 1844-nji ýylda-da Ony garaşmaga iterdi. Men köplügiň 1843-nji ýylda olaryň imanyny tapawutlandyran şol yhlasy eýe etmändigini gördüm. Lapykeçlik olaryň imanyny gowşadypdy. Emma lapykeç bolanlar ikinji perişdäniň çagyryşyna goşulanda, asmanyň goşuny iň çuň gyzyklanma bilen synlap, habaryň täsirini belläp durdy. Olar hristian adyny göterýänleriň lapykeç bolanlara ýaňsýlap we ýigrenç bilen ýüz öwürýändiklerini gördüler. Masgaralaýanyň dodaklaryndan: “Siz heniz ýokaryk çykmanyňyz-a!” diýen sözler çykanda, bir perişde olary ýazdy. Perişde aýtdy: “Olar Hudaýy masgaralaýarlar.”

«Meni Iliýanyň göge alnyp gidilişine täzededen gönükdirdiler. Onuň dony Elişa gaçyp düşdi, we erbet çagalar (ýa-da ýaşlar) onuň yzyndan gidip, üstünden gülüp: “Çyk ýokary, eý kellesi keçel! Çyk ýokary, eý kellesi keçel!” diýip gygyryşdylar. Olar Hudaýy masgaraladylar we şol ýerde öz jezalaryna duçar boldular. Olar muny ene-atalaryndan öwrenipdiler. Şeýle hem mukaddesleriň ýokary alnyp gidilişi baradaky düşüňjäni üstünden gülenler we masgaralanlar Hudaýyň belalaryna duçar edilerler we Onuň bilen oýnaşmagyň ýeňil zat däldigine düşünerler.»

“Isa öz halkynyň sallanyp galan imanyny janlandyrmak we güýçlendirmek, olary ikinji perişdäniň habaryna hem-de asmanda tizden amala aşyryljak möhüm herekete düşünmäge taýýarlamak üçin başga perişdelere çalt uçup gitmegi tabşyrdy. Men bu perişdeleriň Isadan uly güýç we nur alyp, ikinji perişdä öz işinde kömek etmek baradaky tabşyrygyny ýerine ýetirmek üçin tizden ýere uçup barýandyklaryny gördüm. Perişdeler: Ine, Güýew gelýär, Ony garşy almaga çykyň, diýip gygyryşanlarynda, Hudaýyň halkynyň üstüne uly bir ýagtylyk saçyldy. Soňra men şol lapykeç bolanlaryň galandygyny, ikinji perişde bilen sazlaşykda: Ine, Güýew gelýär, Ony garşy almaga çykyň, diýip jar edýändiklerini gördüm. Perişdelerden gelen ýagtylyk hemme ýerde garaňkylyga aralaşdy. Şeýtan we onuň perişdeleri bu ýagtylygyň ýaýramagyna we niýetlenen täsirini ýetirmegine päsgel bermäge synanyşdylar. Olar Hudaýyň perişdeleri bilen jedelleşip, Hudaýyň halky aldandygyny we özlerniň ähli nury hem güýji bilen Isanyň gelýändigine halky ynandyryp bilmejekdiklerini aýtdylar. Hudaýyň perişdeleri, Şeýtan ýoly petiklemegä we halkyň pikirini ýagtylykdan sowmaga çalyssa-da, öz işlerini dowam etdirdiler. Ony kabul edenler örän şat görünýärdiler. Olar gözlerini ýokary, asmana dikýärdiler we Isanyň zähir bolmagyna zar bolup garaşýardylar. Käbirleri uly jebirde bolup, aglaýardylar we doga edýärdiler. Olaryň gözleri özlere dikilen ýalydy, we olar ýokarlygyna garamaga het edip bilmeýärdiler.”

Gökden gelen gymmatly bir nur garaňkylygy olaryň üstünden aýyrady, özlere umytsyzlykda dikilen gözleri ýokarlyga gönükdirildi; minnetdarlyk hem-de mukaddes şatlyk olaryň ýüz-keşbiniň her bir alamatynda aýan boldy. Isa we ähli perişdeler goşuny wepaly, garaşýan olara makullama bilen seretdiler.

“Birinji perişdäniň habarynyň ýagtysyny ret edip, oňa garşy duranlar ikinji habaryň ýagtysyny ýitirdiler we: «Ine, Güýew gelýär» diýen habara ýoldaş bolan güýjüň hem şöhratyň hiç hili peýdasyny alyp bilmediler. Isa olardan ýüzüni gamaşyk bilen öwürdi. Olar Ony äsgermezçilik edip, ret edipdiler. Habary kabul edenler şöhrat buludyna bürenipdiler. Olar Hudaýyň islegini bilmek üçin garaşýardylar, gözegçilik edýärdiler we doga edýärdiler. Olar Ony kemsitmekden örän gorkýardylar. Men Şeýtanyň we onuň perişdeleriniň bu ylahy ýagtylygy Hudaýyň halkyndan ýapmaga çalyşýandyklaryny gördüm; emma garaşýanlar şol ýagtylygy ezizläp, gözlerini ýerden Isaga dikýänçä, Şeýtanyň olary bu gymmatly ýagtylykdan mahrum etmäge hiç hili güýji ýokdy. Gökden berlen habar Şeýtany we onuň perişdelerini gazaplandyrdy, Isa söýýändiklerini ykrar edip, emma Onuň gelişini ýigrenenler bolsa, wepaly, ynamly bolanlary masgaralap, üstünden güldüler. Emma bir perişde olaryň özüni dogan hasaplaýanlardan alan her bir kemsitmesini, her bir äsgermezçiligini, her bir sütemini belläp goýýardy. Örän köpüsi seslerini çykaryp: «Ine, Güýew gelýär» diýip jar etdiler we Isanyň görünmegine söýgi bildirmeýän, Onuň ikinji gelişini ýatlap oturmaklaryna ýol bermeyän doganlaryny taşlap

gitdiler. Men Isanyň Öz gelişini ret edip, oňa men etmezçilik bilen garanlardan ýüzüni öwürendigini gördüm; soňra Ol perişdelere halkyny haramlaryň arasyndan çykarmagy buýurdy, olar haramlanyp galmasynlar diýip. Habarlara boýun bolanlar azat we agzybir ýagdaýda tapawutlanyp durdular. Olaryň üstünde mukaddes we ajaýyp bir ýagtylyk saçýardy. Olar dünýäden ýüz öwürdiler, ýürek söýgülerini ondan üzdiiler we ýer ýüzündäki bähbitlerini gurban etdiler. Olar ýer ýüzündäki hazynalaryndan ýüz dönderdiler, alada bilen garaýan nazarlary bolsa söýgüli Halasgärlerini görmäge garaşyp, göge gönükdirildi. Mukaddes, päk bir şatlyk olaryň ýüzlerinde şöhle saçýardy we içlerinde höküm sürýän parahatçylygy hem şatlygy mälim edýärdi. Isa perişdelerine gidip, olary berkitmegi buýurdy, çünki synag sagady golaýlap gelýärdi. Men bu garaşýanlaryň entek hökmany suratda geçirmeli boljak synagdan geçmändiklerini gördüm. Olar heniz ýalňyşlardan saplanyp gutulmandylar. Men Hudaýyň ýer ýüzüniň halkyna duýduryş ibermegindäki rehimini we ýagşylygyny, olary belli bir wagt nokadyna ýetirmek, özlerini yhlas bilen barlamak ugruna gönükdirmek üçin gaýtalanyp duran habarlary iberendigini gördüm; şeýlelikde olar butparazlardan we papistlerden miras galan ýalňyşlardan özlerini dyndaryp bilerdiler. Hudaý bu habarlar arkaly Öz halkyny Özi olar üçin has uly güýç bilen işläp biljek we olaryň ähli buýruklaryny ýerine ýetirip biljek ýerine çykaryp gelýärdi....”

Isanyň Mukaddes ýerdeki hyzmaty tamamlananda, Ol Iň Mukaddes ýere geçip, Hudaýyň Kanunyny özünde saklaýan sandygyň önünde duranda, üçünji habary bermek üçin Ol ýere başga bir güýçli perişdäni iberdi. Ol perişdäniň eline bir pergament goýdy, we ol beýiklik we gudrat bilen ýere inip gelende, adamzat üçin haçan-da berlen iň gorkunç haýbaty öz içine alýan elhenç duýduryşy yglan etdi. Bu habar Hudaýyň çagalaryny hüsgärlikde saklamak we olaryň önünde duran synag hem-de hasrat sagadyny olara görkezmek üçin niýetlenipdi. Perişde şeýle diýdi: Olar wagşy haýwan we onuň şekili bilen ýakyn söweşe çekilerler. Olaryň baky ýaşaýşa bolan ýeke-täk umydy sarsmaz galmakdyr. Durmuşlary howp astynda bolsa-da, olar hakykaty pugta tutmalydyrlar. Üçünji perişde öz habaryny şu sözler bilen tamamlayar: Ine, mukaddesleriň sabry şudur; ine, Hudaýyň buýruklaryny we Isanyň imanyny saklaýanlar şulardyr. Ol bu sözleri gaýtalandaky, asman Mukaddeshanasyna tarap görkezdi. Bu habary kabul edýänleriň hemmesiniň aňy Isanyň sandygyň önünde durup, merhemet heniz-de dowam edýänleriň ählisi üçin, şeýle hem Hudaýyň Kanunyny bilmezlikden bozanlar üçin öz soňky araçyllygyny edýän Iň Mukaddes ýere gönükdirilýär. Bu kefaret diňe diri dogruçyl adamlar üçin däl, eýsem dogruçyl ölenler üçin hem edilýär. Hudaýyň buýruklary baradaky nury kabul etmän ölen, bilmezlikden günä edenler üçin hem Isa kefaret edýär.

Isa Mukaddesleriň Mukaddesine gapyny açandan soň, Sabat günü baradaky ýagtylyk görüldi, we Hudaý Öz kanunyny saklajakdyklaryny görmek üçin gadym wagtda Ysraýyl ogullaryny synap-göreni ýaly, Hudaýyň halky hem synalmalydy we barlanmalydy. Men üçünji perişdäniň ýokara yşarat edip, göwni geçenlere asmandaky Mukaddes Ýeriň Mukaddesler Mukaddesine barýan ýoly görkezýändigini gördüm. Olar iman arkaly Isanyň yzyndan Mukaddesleriň Mukaddesine girdiler. Olar Isany täzedan tapdylar, we şatlyk bilen umyt täzedan joşup çykdy. Men olaryň yza seredip, Isanyň ikinji gelişiniň yglan edilişinden başlap, 1844-nji ýylda wagtyň tamam bolşuna çenli geçen ýoluny gözden geçirýändigini gördüm. Olar öz göwnüçökgünlikleriniň düşündirilendigini görýärler, we şatlyk bilen ynam olary ýene janlandyrýar. Üçünji perişde geçmişi, häzirki döwri we geljegi ýagtylandyrdy, we olar

Hudaýyň hakykatdan-da Öz syrly ylahy Hökümi bilen özlerini ýolbaşçylyk edendigini bilýärler.

“Maňa galanlaryň Isanyň yzy bilen Iň Mukaddes ýere girip, sandygy hem rehim kürsüsini görendikleri we olaryň şöhraty bilen özlerine çekilendikleri görkezildi. Isa sandygyň gapagyny galdyrdy, we ynha! olaryň üstünde on tabşyryk ýazylan daş tagtalar bardy. Olar diri beýanlary yzarlap okaýarlar; emma on mukaddes tabşyrygyň arasynda dördünji tabşyrygyň diri durandygyny görende, onuň üstüne beýleki dokuzysyndan has ýagty nur saçylýarka we onuň daşy-dolagynda şöhratyň halasy bardygyny görende, titräp yza çekilýärler. Olar şol ýerde Sabadyň ýatyrylandygyny ýa-da hepdäniň birinji gününe üýtgedilendigini olara habar berýän hiç zady tapmaýarlar. Ol, Hudaýyň agzyndan dagda dabara bilen we gorkuly beýiklikde aýdylan wagtyndaky ýaly okalýar; şol wagt ýyldyrymlar çakyp, gök gürläpdi, we ol Öz mukaddes barmagy bilen daş tagtalara ýazypdy. Alty gün zähmet çekersiň we ähli işleriňi edersiň; emma ýedinji gün Hudaýyň Rebbiň Sabadydyr. Olar on tabşyrygyň nähili goralandygyny görüp haýran galýarlar. Olar olaryň Ýehowanyň ýanynda ýerleşdirilendigini, Onuň mukaddesligi bilen kölegelendirilip goralandygyny görýärler. Olar dekalogyň dördünji tabşyrygyny depeläp gelendiklerini we Ýehowa tarapyndan mukaddes edilen günün deregine, butparazlar hem papistler tarapyndan geçirilip berlen bir günü berjaý edendiklerini görýärler. Olar Hudaýyň önünde özlerini peseldýärler we öňki günä-ýazuklary üçin aglaýarlar.”

Men tütsiniň tütsülikde tüsseläp çykýandygyny, Isanyň olaryň boýun almalaryny we doga-dileglerini Öz Atasyna hödürleýändigini gördüm. Ol ýokary galanda, Isanyň üstünde-de, rehim kürsüsiniň üstünde-de ýagty bir nur durdy; hem-de Hudaýyň kanunyny bozanlaryny özlerinde görendikleri üçin gaýgy çekýän, yhlas bilen doga edýänler bereketlendiler, olaryň ýüzleri umyt we şatlyk bilen ýagtyldy. Olar üçünji perişdäniň işine goşuldylar, seslerini galdyryp, şol çynlakaý duýduryşy yglan etdiler. Emma ilki bilen habary kabul edenler az boldy, şonda-da olar duýduryşy yglan etmegi gaýrat bilen dowam etdirdiler. Soňra men köpleriň üçünji perişdäniň habaryny kabul edendigini, ilki duýduryşy yglan edenler bilen seslerini birleşdirendigini gördüm; olar Hudaýy beýgelttiler we Onuň mukaddes eden dynç gününü berjaý etmek bilen Ony ulaltdylar.

«Üçünji habary kabul edenleriň köpüsi öňki iki habarda tejribe edinmändiler. Şeýtan muňa düşündi, we olary ýykyş etmek üçin onuň pis nazary olaryň üstündedi; emma üçünji perişde olary Iň Mukaddes ýere tarap görkezýärdi, öňki habarlarda tejribesi bolanlar bolsa olara gökdäki Mukaddeshana baryan ýoly görkezýärdiler. Köp adamlar perişdeleriň habarlaryndaky hakykatyň kämil zynjyryny gördüler we ony şatlyk bilen kabul etdiler. Olar bu habarlary öz tertibi boýunça kabul etdiler we iman arkaly Isanyň yzyna düşüp, gökdäki Mukaddeshana girdiler. Bu habarlar maňa bedeni berkarar saklaýan bir labyr hökmünde görkezildi. Adamlar olary kabul edip, olara düşünyänçeler, Şeýtanyň köp sanly azgynçylyklaryndan gorag astynda bolýarlar.»

1844-nji ýyldaky beýik lapykeçlikden soň, Şeýtan we onuň perişdeleri jemagatyň imanyny sarsdyrmak üçin duzaklar gurmak bilen gyzgalaňly meşgul boldular. Ol bu zatlarda şahsy tejribesi bolan aýry-aýry adamlaryň aňyna täsir edýärdi. Olar kiçigöwünliligiň daşky keşbini görkezýärdiler. Olar birinji we ikinji habarlary üýtgedip, olaryň ýerine ýetmegini geljege

gönükdirýärdiler; beýlekiler bolsa olara juda öňki geçmişi görkezmek bilen, şol ýerde eýýäm ýerine ýetendigini yglan edýärdiler. Bu adamlar tejribesizleriň aňyny hakykatdan sowup, olaryň imanyny sarsdyrýardylar. Käbirleri özbaşdak, jemagatdan garaşsyz, özleriniň aýratyn ynanjyny gurmak üçin Mukaddes Kitaby agtarýardylar. Şeýtan bularyň hemmesine begenýärdi; çünki ol labardan üzňe çykýanlary dürli ýalňyslyklar bilen aldap biljekdigini we taglymat şemallary bilen her tarapa kowup biljekdigini bilýärdi. Birinji we ikinji habarlarda öňe düşenleriň köpüsi olary inkär etdiler, we bölünşik hem dargama бүтін jemagatyň arasyna ýaýrady. Soňra men Wm. Millere gördüm. Ol aljyraňňy görünýärdi, öz halky üçin hasrat hem gaýgy-gussadan eglipdi. Ol 1844-nji ýylda birleşen we birek-biregi söýen toparyň biri-birine bolan söýgüsini ýitirip, biri-birine garşy çykýandygyny gördi. Ol olaryň sowuk, yza gaýdan ruhy hala gaýýandyklaryny gördi. Hasrat onuň güýjüni guradýardy. Men öňbaşçy adamlaryň Wm. Milleri synlap durandygyny we onuň üçünji perişdäniň habaryny hem-de Hudaýyň buýruklaryny kabul etmeginden howatyr edýändigini gördüm. Ol gökden gelýän nura meýil edýän wagtynda, bu adamlar onuň aňyny şol nurdan sowmak üçin haýsydyr bir meýilnama düzärdiler. Men onuň aňyny garaňkylykda saklamak we özleriniň arasynda onuň täsirini dowam etdirmek üçin adam täsiriniň ulanylandygyny gördüm. Ahyrynda Wm. Miller gökden gelýän nura garşy sesini galdyrdy. Ol öz lapykeçligini doly düşündirjek, geçmişe nur we şöhrat saçjak, onuň tükenen güýçlerini täzeden janlandyrjak, umydyňy ýagtyldyp, Hudaýy şöhratlandyrmagyna alyp barjak habary kabul etmän ýalňysdy. Emma ol ylahy hikmede däl-de, adam hikmedine daýandy; we Hökümdarynyň işinde çekilen agyr zähmet hem-de ýaşy sebäpli, ol ony hakykatdan saklanlardan has az jogapkärdi. Olar jogapkärdirler, we günä olaryň üstünde galýar. Eger Wm. Miller üçünji habaryň nuruny görüp bilen bolsady, oňa garaňky we syrly görünýän köp zat düşündirilirdi. Doganlary oňa şeýle çuň söýgi we gyzyklanma görkezýändiglerini ykrar edýärdiler welin, ol olardan üzňelip bilmejekdigini pikir etdi. Onuň ýüregi hakykata ymtylýardy; emma soňra ol doganlaryna seredýärdi. Olar oňa garşy çykýardylar. Isa Mesihniň gelşini wagyz etmekde onuň bilen bir hatarda, egin-egne durup gelenlerden ol üzňelip bilermidi? Ol elbetde olaryň ony ýalňys ýola salmajakdyklaryny pikir etdi.

“Taňry oňa Şeýtanyň güýjüniň astyna düşmäge we ölümiň onuň üstünden höküm sürmegine ýol berdi. Ony Hudaýdan hemişe daşlaşdyranlardan uzakda, gabyrda gizledi. Musa wada berlen ýurda girjek bolup durka ýalňysdy. Şeýle hem, men Wm. Milleriň asmandaky Kengana tizden girjek bolup durka, öz täsiriniň hakykata garşy gitmegine ýol berip, ýalňysandygyny gördüm. Ony muňa beýlekiler iterdi. Munuň hasabyny beýlekiler bermelidir. Emma perişdeler Taňrynyň bu hyzmatkäriňiň gymmatly tozanyna gözegçilik edýärler, we ol iň soňky surnaýyň sesi bilen çykyp geler.

“Men berk goragly goralan we berk duran bir topar adamy gördüm; olar bedeniň berkidilen imanyny sarsdyrjak bolanlara hiç hili goldaw bermezdiler. Hudaý olara hoşallyk bilen bakdy. Maňa üç ädim görkezildi — birinji, ikinji we üçünji perişdäniň habarlary. Perişde şeýle diýdi: Bu habarlarda bir bölegi ýerinden gozgatjak ýa-da bir iňňäni gymyldatjak adama waý bolsun. Bu habarlara dogry düşünmek örän wajypdyr. Janlaryň ykbaly olaryň nähili kabul edilýändigine baglydyr. Men ýene-de bu habarlaryň üsti bilen aşak getirildim we Hudaýyň halkynyň öz tejribesini nähili gymmat satyn alandygyny gördüm. Ol köp görgüler we agyr göreşler arkaly gazanylypdy. Hudaý olary ädimme-ädim alyp gelip, ahyrda berk, sarsmaz bir

meýdança ýerleşdiripdi. Soňra meýdança golaýlaşýan şahsyýetleri gördüm: onuň üstüne çykmaздan öň, olar binýady synlaýardylar. Käbirleri şatlyk bilen dessine onuň üstüne çykdylar. Beýlekiler bolsa meýdançanyň binýadynyň goýluşynda kemçilik tapmaga başladylar. Olar käbir gowulandyrmalaryň edilmegini isleýärdiler; şonda meýdança has kämil, halk bolsa has bagtly bolardy. Käbirleri meýdançadan düşüp, ony barladylar-da, soňra onuň üstünden nägile boldular we onuň nädogry gurlandygyny yglan etdiler. Men olaryň tas hemmesiniň meýdançada berk durandygyny gördüm, hem-de meýdançadan düşen başgalaryna şikaýatларыны bes etmegi ündediler; çünki Hudaý baş gurluşykçydy, olar bolsa Oňa garşy göreşýärdiler. Olar öзlerini şol berk meýdança getiren Hudaýyň ajaýyp işini gürrüň berdiler, we agzybirlikde olaryň tas hemmesi gözlerini asmana dikdiler-de, belent ses bilen Hudaýy şöhratlandyrdylar. Bu bolsa şikaýat eden we meýdançany terk edenleriň käbirlerine täsir etdi, we olar ýene-de pespäl nazar bilen meýdançanyň üstüne çykdylar.”

«Маңа Мәсiхтің алғашқы келуінің жариялануына қайта назар аудартылды. Жохан Илиястың рухы мен күшімен Исаның келуіне жол дайындау үшін жіберілді. Жоханның куәлігін қабылдамағандар Исаның ілімдерінен пайда көрмеді. Оның алғашқы келуі туралы жариялануға қарсы шығулары оларды Оның Мәсiх екендігінің ең күшті дәлелдерін де оңай қабылдай алмайтын күйге түсірді. Шайтан Жоханның хабарын қабылдамағандарды одан әрі де жетелеп, Исаны да қабылдамай, Оны айқышқа шегелеуге алып келді. Мұны істеу арқылы олар өздерін Елуінші күн мейрамындағы батаны қабылдай алмайтын орынға қойды; ал сол бата оларға көктегі Киелі үйге апаратын жолды үйретер еді. Ғибадатхана шымылдығының жыртылуы яһудилердің құрбандықтары мен рәсімдерінің бұдан былай қабыл етілмейтінін көрсетті. Ұлы Құрбандық шалынған еді және қабыл етілген болатын, ал Елуінші күн мейрамында түскен Киелі Рух шәкірттердің ойларын жердегі Киелі үйден Иса Өз қаны арқылы кірген көктегі Киелі үйге бұрып, Өзінің татуластыруының игіліктерін шәкірттерінің үстіне төкті. Яһудилер толық алдануда және тұтас қараңғылықта қалдырылды. Олар құтқарылу жоспары жөнінде өздерінде болуы мүмкін болған бүкіл нұрдан айырылды және әлі де пайдасыз құрбандықтары мен тартуларына сенді. Олар Қасиетті орында Мәсiхтің ара ағайындығынан пайда көре алмады. Көктегі Киелі үй жердегінің орнын басқан еді, бірақ олар көктегіге апаратын жол туралы ешқандай білімге ие болмады.»

Köpler Isanyň ret edilip, haça çüýlenmegine ýehudylaryň tutan ýoluna elhençlik bilen seredýärler. Onuň utandyryjy süteminiň taryhyny okaýarkalar, öзleriniň Mesihi söýýändiklerini, Ony Petrus ýaly inkär etmejekdiklerini ýa-da ýehudylar ýaly haça çüýlemejekdiklerini pikir edýärler. Emma Öz Ogluna bolan olaryň yglan edilen duýgudaşlygyna şaýat bolan Hudaý olary synagdan geçirdi we olaryň Isa bolan ykrar eden söýgüsini synaga saldy.

“Bütün asman bu habaryň kabul edilişine iň çuň gyzyklanma bilen syn etdi. Emma Isany söýýändiklerini aýdýanlaryň köpüsi, haça çekilişi baradaky hekaýany okanda gözýaş dökseler-de, bu habary şatlyk bilen kabul etmegiň ýerine gaharlanyp gozgalaňa düşdüler, Isanyň gelsi baradaky hoş habary masgaraladylar we ony aldaw diýip yglan etdiler. Olar Onuň zühur etmegini söýýänler bilen gatnaşmak islemедiler, eýsem olary ýigrenip, ybadathanalardan çykardylar. Birinji habary ret edenler ikinjisinden peýda görüp bilmediler; olary iman arkaly

Isa bilen bilelikde asmandaky Mukaddes Çadyryň Iň Mukaddes ýerine girmäge taýýarlamaýdy gijeki nalyşdan-da peýda görmediler. Öňki iki habary ret edenleri üçin, Iň Mukaddes ýere barýan ýoly görkezýän üçünji perişdäniň habarynda hem hiç bir ýagtylyk görüp bilmeýärler. Men gördüm: ady bar ybadathanalar, ýahudylaryň Isany haça çüýländigini ýaly, bu habarlary hem haça çüýläpdirler; şonuň üçin olar asmanda edilen hereketden-de, Iň Mukaddes ýere barýan ýoldan-da bihabardyrlar, we ol ýerde Isanyň edýän şepagatyndan peýda görüp bilmeýärler. Biderek gurbanlaryny hödürän ýahudylar ýaly, olar hem Isanyň terk eden bölümüne öz biderek dogra-dileglerini hödürleýärler; we Mesihniň özüni yzarlayjylar hökmünde görkezýänleriň aldanyşyna hoşal bolan Şeýtan olary öz duzagyna berk baglaýar, dini häsiýete girýär, bu özüni Mesihçi diýip görkezýänleriň aňlaryny özüne tarap eltýär, öz gudraty, alamatlary we ýalan täsinlikleri bilen işleýär. Käbirlerini bir ýol bilen, beýlekilerini bolsa başga ýol bilen aldaýar. Ol dürli aňlara täsir etmek üçin dürli aldawlary taýýarlap goýandyr. Käbirleri bir aldawa elhençlik bilen seredýärler, emma başga birini ýeňillik bilen kabul edýärler. Şeýtan käbirlerini Spiritizm bilen aldaýar. Şeýle hem ol ýagtylygyň perişdesi hökmünde gelýär we öz täsirini ýurduň ýüzüne ýaýradýar. Men hemme ýerde galp özgertmeleri gördüm. Ybadathanalar joşa gelipdi we Hudaýyň olar üçin täsin işler edýändigini hasap edýärdiler, emma bu başga bir ruhdy. Ol söner-de, dünýäni we ybadathanany öňküsinden hem has erbet ýagdaýda galdyrar.”

“Men Hudaýyň ada görä Adventistleriň arasynda hem, ýykylen ybadathanalaryň arasynda hem ýüregi dogry çagalarynyň bardygyny gördüm; we betbagtçylyklar dökülmezden öň, gullukçylar-da, halk-da entek bu ybadathanalardan çagyrylyp çykarylýar, olar bolsa hakykaty şatlyk bilen kabul ederler. Şeýtan muny bilýär, şonuň üçin üçünji perişdäniň güýçli jygyldysy öňüsyndasynda bu dini toparlaryň içinde joşgun galdyrýar; şeýlelikde hakykaty ret edenler Hudaýyň olar bilen birdigini oýlap bilerler. Ol ýüregi dogry bolanlary aldamaga we Hudaýyň henizem ybadathanalar üçin işleýändigini oýlamaga gönükdirmäge umyt edýär. Emma nur saçyp parlar, we ýüregi dogry bolanlaryň her biri ýykylen ybadathanalary taşlap çykar we galyndy bilen öz ornuny alar.” Spiritual Gifts, 1-nji jilt, 151–172.

Bu parçada örän köp möhüm hakykatlar bar, emma men bu bölegi Millerit taryhynyň habarlarynyň käbir häsiýetlerini aýratynlaşdyrmak üçin ulanýaryn, munuň arkaly olaryň biziň taryhymyzy nähili nusgalaýandygyny düşünmek üçin. Ylham kitaby on dördünji bapdaky üç perişdäniň ählisiniň elinde bir habar bar. Ikinji we üçünji perişde öz habary bilen inip gelýän mahaly, ýanlarynda “pargamentiň” bardygy bilen tanadylýar. Her bir perişde bir habary aňladýar, we her bir habaryň gelmegi bir täsir döredýär.

Biz bu mowzugy indiki makalada dowam etdireris.